

FI

FI

FI

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 4.11.2008
KOM(2008) 699 lopullinen

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

**RAAKA-AINEITA KOSKEVA ALOITE – TYÖLLISYYDEN JA KASVUN
KANNALTA KRIITTISTEN TARPEIDEN TÄYTTÄMINEN**

{SEK(2008) 2741}

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

RAAKA-AINEITA KOSKEVA ALOITE – TYÖLLISYYDEN JA KASVUN KANNALTA KRIITTISTEN TARPEIDEN TÄYTTÄMINEN

Johdanto

Raaka-aineet ovat nyky-yhteiskuntien kestävän toiminnan olennainen edellytys. Mineraaliraaka-aineiden saatavuus ja kohtuullinen hinta ovat ratkaisevia EU:n talouden vakauden kannalta. Muun muassa rakennus-, kemikaali-, autonvalmistus-, ilmailu-, kone- ja laiteala, joiden tuottama lisäarvo on yhteensä 1 324 miljardia euroa ja jotka työllistävät noin 30 miljoonaa henkilöä (liite 1), ovat kaikki riippuvaisia raaka-aineiden saannista.

Energian hinnannousu ja EU:n voimakas riippuvuus tuontienergiasta ovat jo nyt tärkeitä kohtia poliittisella asialistalla, mutta muuhun kuin energiantuotantoon käytettäviä eräitä raaka-aineita koskevat vastaavat haasteet eivät vielä saa osakseen yhtä suurta huomiota. Toisaalta EU:lla on useita raaka-aine-esiintymiä, joiden etsintää ja talteenottoa hankaloittavat kuitenkin yhä kovemmaksi käyvä kilpailu erilaisista maankäyttötarkoituksista ja voimakas ympäristösääntely sekä mineraaliesiintymien hyödyntämisen tekniset rajoitukset. Toisaalta EU on erittäin riippuvainen tuonnista, kun on kyse strategisesti merkittävistä raaka-aineista, joiden markkinoilla esiintyy entistä enemmän vääristymiä. Huipputeknologiaan tarvittavien metallien osalta tuontiriippuvuutta voidaan pitää jopa kriittisenä niiden taloudellisen arvon ja suurten hankintariskien vuoksi. Raaka-aineiden saantia voidaan kuitenkin merkittävästi turvata resurssien tehokkaammalla käytöllä sekä kierrätyksellä.

Raaka-aineiden luotettava ja häiriötön saatavuus on EU:n kilpailukyvyn ja sen myötä Lissabonin strategian mukaisten kasvu- ja työllisyystavoitteiden toteutumisen kannalta yhä merkittävämpää. EU:n ratkaisevanlaatuinen riippuvuus tietyistä raaka-aineista korostaa sitä, että siirtymisen resursseja tehokkaasti käyttävään talouteen ja kestäväan kehitykseen¹ on tapahduttava tähänastista nopeammin. Sen vuoksi EU:ssa on laadittava entistä yhtenäisempää politiikkaa haasteeseen vastaamiseksi, kuten neuvosto kehotti toukokuussa 2007². Siihen tähtäävät toimet käynnistetään tällä tiedonannolla, joka perustuu komission tekemään syvälliseen analyysiin³ ja vuonna 2008 toteutetun julkisen kuulemisen⁴ tuloksiin. Sen avulla EU:n on myös tarkoitus pystyä muotoilemaan yhtenäinen lähestymistapa raaka-aineista käytävään kansainväliseen vuoropuheluun, jota käydään niin Yhdistyneissä Kansakunnissa⁵ kuin G8-maissa⁶.

Tässä tiedonannossa keskitytään muuhun kuin energiantuotantoon käytettäviin mineraaleihin, mutta taustalla oleva analyysi ja ehdotetut toimenpiteet soveltuvat pitkälti myös muihin, muuhun kuin energiantuotantoon käytettäviin raaka-aineisiin (esimerkiksi puu), joiden

¹ Kestävä kehitys kattaa taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristölliset näkökohdat. KOM(2005) 658. 10032/07.

² Kaivaustoimintaa EU:ssa koskeva komission yksiköiden valmisteluasiakirja – SEC(2007) 771.

³ http://ec.europa.eu/enterprise/non_energy_extractive_industries/raw_materials.htm

⁴ World Investment Report 2007.

⁵ G8-maat ovat antaneet suosituksia, joissa korostetaan kestäväa kehitystä ja avoimuutta raaka-aineiden etsinnässä ja talteenotossa.

saantiin liittyä vastaavanlaisia hankaluuksia ja uhkatekijöitä markkinoiden vääristymien vuoksi.

1. MUUHUN KUIN ENERGIANTUOTANTOON KÄYTETTÄVIEN RAAKA-AINEIDEN TARJONTAA JA KYSYNTÄÄ KOSKEVA ANALYYSI

1.1. Tarjontatilanne Euroopassa vaihtelee omavaraisuudesta suureen tuontiriippuvuuteen

Rakennusmineraalien ja etenkin kiviainesten osalta EU on omavarainen, ja se on yksi suurimmista kipsin sekä luonnonkiven tuottajista maailmassa. Kiviainesten saanti alueellisista ja paikallisista lähteistä on logististen rajoitteiden ja kuljetuskustannusten vuoksi olennaista talouden kehitykselle. EU on myös maailman suurin tai toiseksi suurin tiettyjen *teollisuusmineraalien* tuottaja, joskin niistä useimpien osalta se on silti nettotuojaa (liite 2, taulukko 1). *Metallimineraalien* suhteen EU on kuitenkin erittäin riippuvainen tuonnista, sillä sen oma tuotanto on vain noin 3 prosenttia koko maailman tuotannosta (liite 2, kuva 1 ja taulukko 2).

Primaariraaka-aineiden lisäksi EU on voimakkaasti riippuvainen *uusioraaka-aineista*. Kierrätetyn metalliromun käyttö on lisääntynyt viime vuosikymmeninä merkittävästi, ja nyt sen osuus EU:n metallintuotannossa käytettävästä raaka-aineesta on 40–60 prosenttia. Metalliromun saanti Euroopassa vaikeutuu kuitenkin jatkuvasti: viimeksi kuluneiden 8 vuoden aikana muun kuin rautaromun ja jalometalliromun tuonti EU:hun on vähentynyt liki 40 prosenttia ja vienti puolestaan on kasvanut yli 125 prosenttia, minkä vuoksi niistä on pula ja niiden hinta on noussut. Myös rautaromun viennissä on havaittavissa samanlainen suuntaus. Yksi syy tähän on se, että monet käytöstä poistettavat tuotteet eivät päädy niille tarkoitettuihin kierrätysketjuihin, vaan ne lähetetään laittomasti EU:n ulkopuolelle. Tästä seuraa arvokkaan uusioraaka-aineen menetystä ja kielteisiä ympäristövaikutuksia.

EU on hyvin riippuvainen ”*high-tech*” -metallien kuten koboltin, platinan, harvinaisten maametallien ja titaanin tuonnista. Vaikka näitä metalleja tarvitaan usein vain pieniä määriä, niillä on yhä suurempi merkitys teknisesti edistyksekkien tuotteiden kehittämisessä, sillä niiden käyttötarkoitusten kirjo kasvaa jatkuvasti. EU ei pysty hallitsemaan siirtymistä kestävään tuotantoon ja ympäristöystävällisiin tuotteisiin ilman näitä huipputeknologian edellyttämiä metalleja. Ne ovat ratkaisevassa asemassa kehitettäessä innovatiivisia ympäristöteknologioita, joilla parannetaan energiatehokkuutta ja vähennetään kasvihuonekaasujen päästöjä. Vety- ja polttokennokenkäkäyttöisiin autoihin tarvitaan platinapohjaisia katalysaattoreita. Sähköhybridi-autot vaativat litiumakkuja, ja renium-supriseokset ovat välttämättömiä nykyaikaisessa lentokonetuotannossa (liite 2, taulukko 3).

Siihen, miksi tilanne joidenkin näiden raaka-aineiden – kuten platinan ja indiumin – osalta on erityisen kriittistä, on kolme pääasiallista syytä: niiden taloudellinen merkitys avainaloilla on huomattava, niiden saatavuuteen EU:ssa liittyy suuria riskejä, jotka johtuvat esimerkiksi suuresta tuontiriippuvuudesta ja varantojen keskittymisestä tiettyihin maihin, ja korvaavia aineita ei tällä hetkellä ole. EU:ssa on jo koettu toimituskriisi vuonna 2000, jolloin matkapuhelinten voimakas yleistymisen johti tantaalin yllättävän suureen kysyntään. Vastaavien tapausten voidaan odottaa yleistyvän kyseisten materiaalien monien eri käyttötarkoitusten vuoksi, eikä tilapäisiä toimitusongelmia voida enää välttää.

Edistyneen teknologian vaatimien raaka-aineiden tärkeimpiä toimittajia Eurooppaan ovat Kiina, Afrikka, Etelä-Amerikka, Venäjä ja Australia (liite 3). Jotkin tärkeät raaka-ainelähteet

sijaitsevat sellaisissa osissa maapalloa, joissa ei ole markkinapohjaista järjestelmää ja/tai jotka ovat poliittisesti ja/tai taloudellisesti epävakaita, mistä aiheutuu erityisiä riskejä.

Koska pitkän aikavälin markkinanäkymät luovat edellytykset uusien kaivos- ja kierrätys Hankkeiden aloittamiselle eri puolilla maailmaa, EU ei saa hukata tilaisuuttaan omien kapasiteettinsa parempaan hyödyntämiseen tai korvaavien materiaalien kehittämiseen. Vaikka uusia kaivostoimintahankkeita on käynnistymässä Ruotsissa, Suomessa ja joissakin uusissa jäsenvaltioissa, nykyisen EU-lainsäädännön ja kansallisen sääntelyn täytäntöönpanossa on yhä rajoitteita, jotka vaarantavat EU:n kaivosteollisuuden tulevan kehityksen. Koska muuhun kuin energiantuotantoon käytettävien raaka-aineiden alan toiminta on sidottu paikkoihin, joissa on tunnettuja ja kaupallisesti hyödyntämiskelpoisia mineraaliesiintymiä, tarvitaan strategioita kyseisten esiintymien hyödyntämisen turvaamiseksi myös jatkossa.

Strategiat, joilla pyritään lisäämään raaka-aineiden käytön tehokkuutta ja tehostamaan kierrätystä ja uudelleenkäyttöä, ovat tärkeitä tekijöitä sosiaalisen ja talouskehityksen kannalta, kun otetaan huomioon raaka-aineiden huono saatavuus ja suuri riippuvuus niiden tuonnista. Kierrätyksen etuna on, että se parantaa osaltaan energiatehokkuutta, etenkin kun on kyse niistä metalleista, joiden osalta uusioraaka-aineisiin (romumetalliin) perustuva tuotanto on paljon energiatehokkaampaa verrattuna primaariraaka-aineen käyttöön.

Taloudellisia mahdollisuuksia syntyy paljon, jos kierrätysmarkkinoiden kehittymistä estävät lukuisat tekijät voidaan poistaa.⁷ Näitä esteitä ovat muun muassa kierrätysmateriaalien laatua koskeva tiedonpuute sekä merkittävät etsintä- ja liiketoimintakustannukset, sillä ostajien ja myyjien on hyvin vaikea löytää toisensa tai edes tietää toistensa olemassaolosta. Yhtenä esteenä on myös jätehuolto- ja jätteiden keruujärjestelmien puutteellisuus eri jäsenvaltioissa. Esimerkiksi alumiinipakkauksien kierrätysaste saattaa vaihdella 30 ja 80 prosentin välillä jäsenvaltiosta toiseen. Tämä antaa viitteen siitä, kuinka paljon taloudessa voitaisiin hyötyä materiaalien nykyistä tehokkaammasta käytöstä.

1.2. EU:n haasteena perustavanlaatuiset muutokset maailmanmarkkinoilla

Geologisesta näkökulmasta globaalisesti tarkasteltuna mikään ei useimpien raaka-aineiden osalta viittaa siihen, että ne välittömästi uhkaisivat käydä fyysisesti vähiin maapallolla. Geologinen saatavuus ei kuitenkaan välttämättä tarkoita sitä, että EU:n yritykset saisivat niitä käyttöönsä. Maailmanmarkkinoiden perustavanlaatuiset muutokset ovatkin uhka EU:n teollisuuden kilpailukyvyille.

1.2.1. Raaka-aineiden saatavuus ja hintakehitys

Kansainvälisten metalli- ja mineraalimarkkinoiden kehitys noudattaa sykliä, joka perustuu tarjontaan ja kysyntään (liite 4, kuva 1). Kuluvan vuosisadan alussa voimakas ja odottamaton kysynnän äkillinen kasvu, joka johtui pääasiassa kehittyvien talouksien voimakkaasta kasvusta, nosti metallien hinnat kolminkertaisiksi vuodesta 2002 vuoteen 2008. Hyvä esimerkki on Kiina, jonka osuus teollisuusmetallien maailmanlaajuisen kulutuksen kasvusta vuosien 2002 ja 2005 välillä oli yli 50 prosenttia. Vaikka talouskriisin tämänhetkiset vaikutukset hidastavat raaka-aineiden maailmanlaajuisen kysynnän kasvua, nousevan talouden maiden tulevan kasvun odotetaan pitävän yllä raaka-aineiden kysyntään kohdistuvaa painetta. Vaikka etsintäkustannukset ovat viimeaikoina olleet kasvamaan päin (liite 4, kuva

⁷ *Improving Recycling Markets*, OECD (2006).

2), kysynnän kasvun vauhdin ja suuruuden odotetaan yleisesti johtavan siihen, että tarjonta jää jälkeen kysynnästä; tätä ilmiötä taloustieteilijät kutsuvat supersykliksi.

1.2.2. Teollisuuden uudet strategiat ja maailmanmarkkinoiden toimintahäiriöiden vaarat

Yhä useammat kehittyvät taloudet pyrkivät teollisuusstrategioillaan suojaamaan omat raaka-ainevaransa saadakseen etua omalle jatkojalostusteollisuudelleen. Tämä näkyy valtavasti lisääntyneinä hallitusten toimenpiteinä, jotka vääristävät raaka-aineiden kansainvälistä kauppaa. Näitä toimenpiteitä ovat esimerkiksi vientiverot ja -kiintiöt sekä tuet, määrähinnat, kaksoishinnoittelujärjestelmät ja rajoittavat sijoitussäännöt. Enemmän kuin 450 vientirajoitusta, jotka koskevat yli 400 eri raaka-ainetta (esimerkiksi metalleja, puuta, kemikaaleja, nahkoja ja vuotia) on tunnistettu (liite 4, taulukko 1). Tällaisia toimenpiteitä soveltavat eniten muun muassa Kiina, Venäjä, Ukraina, Argentiina, Etelä-Afrikka ja Intia, ja usein ne samanaikaisesti hyötyvät raaka-aineisiin liittyvien valmiiden tuotteiden tullittomasta tai alennetun tullin mukaisesta pääsystä EU:n markkinoille, mikä asettaa monet EU:n tuotannonalat epäedulliseen kilpailuasemaan.

Nousevan talouden maat toteuttavat myös luonnonvaroiltaan rikkaisiin maihin kohdistuvia strategioita, joiden ilmeisenä tarkoituksena on turvata raaka-aineiden etuoikeutettu saanti. Esimerkiksi Kiina ja Intia ovat viime vuosina huomattavasti lisänneet taloudellista kanssakäyntiään Afrikan kanssa. Kiinan kohdalla siinä on kyse suurista infrastruktuurihankkeista sekä aktiivisesta osallistumisesta etsintä- ja kaivannaistoimintaan muun muassa Sambiassa (kupari), Kongon demokraattisessa tasavallassa (kupari, koboltti), Etelä-Afrikassa (rautamalmi), Zimbabwessa (platina) sekä Gabonissa, Päiväntasaajan Guineassa ja Kamerunissa (puutavara).

Tarjontatilanteeseen vaikuttaa myös tuotannon entistä suurempi keskittyminen tiettyihin maihin, ja vielä niiden sisällä keskittyminen tiettyihin yrityksiin sekä vertikaalinen integroituminen, mikä voi aiheuttaa ongelmia raaka-aineiden saannissa (liite 4, kuva 3, liite 5). Esimerkiksi rautamalmin meriteitse tapahtuvasta kaupasta 75 prosenttia on vain kolmen tuottajayrityksen hallussa. Tällaisen kehityksen riskinä on kilpailun väheneminen ja sen seurauksena hintojen nousu jatkokäyttäjille. Jatkokäyttäjäyritykset hallitsevat tätä riskiä muun muassa kasvattamalla varastojaan ja tekemällä pitkäaikaisia sopimuksia tai niiden strategiana on vertikaalinen integroituminen kaivosyritysten kanssa.

Yli 50 prosenttia mineraalivaroista sijaitsee maissa, joiden bruttokansantulo asukasta kohti on enintään 10 dollaria päivässä. Tämä luo uusia mahdollisuuksia näille pääasiassa Afrikassa sijaitseville, luonnonvaroiltaan rikkaille kehitysmailla (liite 6) kasvattaa merkittävästi kansantuloaan, sillä monet niistä ovat edelleen köyhiä tai niiden kasvu on hidasta. Joissakin näistä maista on kuitenkin käynnissä väkivaltaisia konflikteja, joita kilpailu luonnonvarojen hallinnasta saattaa kiihdyttää, ja joissakin maissa hallinnointi – etenkin luonnonvaroista saatavien tulojen jakamista koskeva hallinnointi – on puutteellista. Lisäksi näillä mailla on usein vaikeuksia neuvotella ulkomaisten kaivosyhtiöiden kanssa, koska niillä on epäasianmukaiset tiedot esiintymien arvosta ja riittämättömät hallinnolliset valmiudet. Eräissä tapauksissa ympäristönsuojeluun ja työntekijöiden oikeuksiin liittyvät yritysten käytännöt on asetettu kyseenalaisiksi, ja joissakin tapauksissa huolta ovat herättäneet tiettyjen julkisen ja yksityisen sektorin sopimusten vaikutukset maiden velkaantuneisuuteen.

2. POLIITTISET TOIMET: YHTENÄINEN STRATEGIA

Teollisuusmaat kuten Japani ja Yhdysvallat ovat ymmärtäneet olevansa ratkaisevalla tavalla riippuvaisia tietyistä raaka-aineista ja toteuttavat tarkoin suunniteltua politiikkaa turvatakseen raaka-aineiden saantinsa. Esimerkiksi Yhdysvallat on määritellyt, mitkä raaka-aineet ovat strategisesti ratkaisevia, ja lisäksi se ylläpitää puolustusteollisuudelleen olennaisten raaka-aineiden varastoja. Myös Japani on ryhtynyt toimiin ehdottomasti tarvitsemiensa raaka-aineiden saannin varmistamiseksi (liite 7). Vaikka jotkin EU:n jäsenvaltiot ovat laatineet erityisiä toimintalinjoja, EU:n tasolla ei ole toistaiseksi yhtenäistä politiikkaa, jolla varmistettaisiin raaka-aineiden riittävä saanti tasapuolisin ja vääristymättömin hinnoin. Nyt ehdotetaan, että EU sopii raaka-aineita koskevasta yhtenäisestä strategiasta. Strategian olisi perustuttava seuraaviin kolmeen periaatteeseen:

- 1) varmistetaan **raaka-aineiden saanti** kansainvälisiltä markkinoilta samoin ehdoin kuin kilpaileva muu teollisuus;
- 2) vahvistetaan EU:n sisällä oikeanlaiset **toimintapuitteet** raaka-aineiden vakaan saannin varmistamiseksi eurooppalaisista lähteistä;
- 3) lisätään resurssien käytön yleistä tehokkuutta ja edistetään kierrätystä **primaariraaka-aineiden kulutuksen pienentämiseksi EU:ssa** ja tuontiriippuvuuden vähentämiseksi.

Lisäksi komissio suosittelee, että yhtenäisen eurooppalaisen strategian yhtenä ensisijaisena toimenpiteenä olisi EU:n kannalta kriittisten raaka-aineiden määrittely. Tätä varten komissio ehdottaa, että tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden ja sidosryhmien kanssa laaditaan yhteinen luettelo kriittisistä raaka-aineista. Alustavan arvion mukaan EU on erittäin haavoittuvainen useiden raaka-aineiden suhteen (liite 8).

2.1. Ensimmäinen periaate: raaka-aineiden saanti maailmanmarkkinoilta vääristymättömin ehdoin

EU:n olisi oltava aktiivinen **raaka-aineita koskevassa diplomatiassa** raaka-aineiden saannin turvaamiseksi. Sitä varten EU:n ulkopoliittiset toimet (ulkosuhteet, kauppa ja kehitysyhteistyö) on koordinoitava ja johdonmukaistettava. Se edellyttää myös EU:n strategisten kumppanuuksien⁸ hallinnoinnin koordinointia EU:n tasolla ja poliittista vuoropuhelua kumppanimaiden sekä kehittyvien talouksien ja niiden alueellisten ryhmittymien kanssa yhteisen edun periaatteen mukaisesti ja erityisesti

- Afrikan kanssa lisäämällä vuosiksi 2008–2010 laaditun yhteisen strategian ja toimintasuunnitelman toteuttamisen yhteydessä vuoropuhelua ja toimia, jotka koskevat raaka-aineiden saatavuutta ja luonnonvarojen hallintaa sekä liikenneinfrastruktuuria;
- kehittyvien, luonnonvaroiltaan rikkaiden talouksien kuten Kiinan ja Venäjän kanssa vahvistamalla vuoropuhelua muun muassa vääristävien toimenpiteiden lopettamiseksi;
- raaka-ainevaroista riippuvaisten maiden kuten Japanin ja Yhdysvaltojen kanssa määrittämällä yhteiset edut ja laatimalla yhteisiä toimia ja yhteisiä kannanottoja kansainvälisiä yhteyksiä varten, esimerkiksi yhteishankkeita Yhdysvaltojen geologian

⁸ EU:n strategisia kumppaneita ovat mm. Brasilia, Intia, Japani, Kanada, Kiina, Venäjä ja Yhdysvallat.

tutkimuskeskuksen (*US Geological Survey*) kanssa aloilla, joilla kansainvälinen yhteistyö on mahdollista.

Lisäksi EU:n olisi edistettävä entistä tiiviimpää **kansainvälistä yhteistyötä**. Komissio tukee tiedon lisäämistä muun muassa G8-maiden, OECD:n, UNCTAD:n ja UNEP:n⁹ puitteissa ja kartoittaa yhteistyömahdollisuuksia kansainvälisten organisaatioiden kuten Maailmanpankin ja kansainvälisen merenpohjan hyödyntämistä valvovan järjestön kanssa. Siihen liittyen käydään keskusteluja kaivostoiminnasta syvänmeren alueilla, arktisista alueista¹⁰ ja raaka-aineiden kansainvälisten kauppareittien turvallisuudesta¹¹. Komissio haluaa ehdottomasti myös antaa tukensa kansainvälisille yritysten yhteiskuntavastuun välineille¹² ja tukee myös jatkossa kaivosteollisuuden avoimuutta ajavia kansainvälisiä aloitteita kuten Kimberly Process Certification -ohjelmaa ja EITI-aloitetta. Komissio harkitsee myös tuen myöntämistä tehostetulle EITI++ -aloitteelle¹³.

Muuhun kuin energiantuotantoon käytettävien raaka-aineiden varma saatavuus on tavoite, johon liittyy myös huomattavia strategisia turvallisuusvaikutuksia, joten se olisi otettava täysimääräisesti huomioon Euroopan turvallisuusstrategiassa, jota neuvosto parhaillaan tarkistaa.

Primaariraaka-aineiden ja uusioraaka-aineiden saatavuus olisi asetettava **EU:n kauppaja sääntelypolitiikan** yhdeksi keskeiseksi tavoitteeksi. Kauppa- ja sääntelypolitiikalla voidaan parantaa raaka-aineiden saatavuutta seuraavasti:

- EU:n olisi tarpeen mukaan edistettävä raaka-aineiden kestävää saatavuutta koskevia uusia sääntöjä ja sopimuksia ja varmistettava kansainvälisten sitoumusten noudattaminen kahden- ja monenvälisissä yhteyksissä kuten WTO:n liittymisneuvotteluissa, vapaakauppasopimuksissa, sääntely-yhteistyössä ja muissa kuin etuuskohtelusopimuksissa. Tältä osin komissio tehostaa työskentelyään sen hyväksi, että vientirajoituksia noudatettaisiin kurinalaisemmin ja tukien vastaista sääntelyä parannettaisiin WTO:n tasolla.
- EU:n olisi ponnistettava sen hyväksi, että kolmansien maiden toteuttamat kauppaa vääristävät toimenpiteet saataisiin eliminoitua kaikilla niillä aloilla, jotka vaikuttavat raaka-aineiden saatavuuteen. EU ryhtyy tehokkaihin toimiin sellaisia toimenpiteitä vastaan, jotka rikkovat WTO-sopimusta tai kahdenvälisiä sääntöjä, ja käyttää kaikkia olemassa olevia menettelyjä ja välineitä, myös riidanratkaisumenettelyä, sääntöjen täytäntöönpanon varmistamiseen. EU pyrkii laajemminkin estämään kolmansien maiden vientirajoitusten protektionistisen käytön. Toimenpiteet kohdistetaan ensisijaisesti sellaisiin vientirajoituksiin, joista aiheutuu EU:n käyttäjäteollisuudelle eniten haittaa tai jotka tuovat kyseisten maiden omalle jatkojalostusteollisuudelle epätasapuolista kilpailuetua kansainvälisillä markkinoilla.

⁹ Mukaan lukien luonnonvarojen kestävää käyttöä käsittelevä kansainvälinen paneeli (*International Panel for Sustainable Resource Management*).

¹⁰ Komissio valmistelee parhaillaan arktisia alueita koskevaa tiedonantoa.

¹¹ EU:n meripolitiikka tarjoaa puitteet Euroopan johtavan aseman vahvistamiseksi kansainvälisissä meriasioissa ja näiden kysymysten käsittelemiseksi yhtenäisesti ja kattavasti.

¹² KOM(2006) 136.

¹³ *Extractive Industries Transparency Initiative Plus Plus* (EITI++) on EITI:ä täydentävä Maailmanpankin aloite, jonka tavoitteena on kehittää kansallista kykyä selvittää perushyödykkeiden hinnannoususta ja kanavoida kasvavat tulovirrat köyhyiden, nälänhädän, aliravitsemuksen, lukutaidottomuuden ja tautien torjumiseen.

- EU:n olisi varmistettava, että kaikkiin kaksoishinnoittelusta tai muista viejäm maiden käyttämisestä menettelyistä johtuviin raaka-ainekustannusten vääristymiin puututaan ja ne hyvitetään polkumyynitutkimusten yhteydessä. Lisääntyvä ja tuloksellinen turvautuminen kaupan esteistä annettuun asetukseen sekä kaupan suojakeinot (suojatoimenpiteet ja polkumyynnin vastaiset toimenpiteet) ovat muita tapoja, joilla voidaan torjua raaka-aineiden saatavuutta vaikeuttavia kaupan vääristymiä sekä niiden vaikutuksia myöhempien jalostusasteiden tasolla, kuten jatkojalostustuotteiden vientiä poljetuin hinnoin.
- EU:n olisi toteutettava tarvittavat toimet, jolla varmistetaan kauppapolitiikan eri välineiden (kuten etuuskohtelukauppaa koskevien sopimusten ja EU:n markkinoillepääsyä koskevien kumppanuussopimusten) soveltaminen tavalla, joka tukee tavoitteen eli avointen ja toimivien raaka-ainemarkkinoiden syntymistä ja takaa sen, että EU:n markkinoiden avautuminen (esim. tullitariffit) ei ole ristiriidassa kolmansien maiden toteuttamien rajoittavien toimenpiteiden kanssa.
- Raaka-aineiden hankinnan ulkoisten esteiden lisäksi EU:n olisi tarkkailtava jatkuvasti myös tullijärjestelmää, jotta se pysyy linjassa EU:n raaka-aineiden tarpeen kehityksen kanssa, ja etenkin arvioitava keinoja, joilla voidaan vähentää tuontirajoituksia sellaisten – myös uusiutuvien – raaka-aineiden osalta, joita teollisuus tarvitsee muiden tuotteiden kuten kemikaalien tuotantoon. Uusiutuvien raaka-aineiden osalta järjestelmää olisi kehitettävä rinnan kestävää kehitystä ja sertifiointia koskevien vaatimusten kanssa.
- Kilpailunvastaisia sopimuksia ja markkinoiden keskittymistä koskevissa tapauksissa komissio soveltaa edelleen täysimääräisesti EU:n kilpailusääntöjä.

Komissio seuraa kehitystä laatimalla vuosittain, tarvittaessa sidosryhmiltä saatavien tietojen pohjalta, kertomuksen toimeenpanon edistymisestä kauppakysymysten osalta.

Monet tärkeät raaka-aineet sijaitsevat kehitysmaissa joko Afrikassa tai muualla. **EU:n kehitysyhteistyöpolitiikka** ja EU:lle tärkeä raaka-aineiden häiriötön saatavuus selvästikin edellyttävät kokonaisvaltaista ajattelua, jotta päästään molempia osapuolia hyödyttäviin tuloksiin: hyvä hallinto, kaivossopimuksia ja -tuloja koskeva avoimuus, tasapuoliset toimintaedellytykset kaikille yrityksille, rahoitusmahdollisuudet, luotettavat verojärjestelmät ja toimivat kehitysyhteistyön käytännöt tukevat sekä kehitysmaita että EU:n raaka-aineiden saantia. Kehitysyhteistyöpolitiikalla on tässä merkittävä asema kolmella tasolla.

A. Valtioiden lujittaminen: talous-, sosiaali- ja ympäristöhallinnon sekä politiikan *hallintotapa* on tärkeä kehitystä tukeva tekijä. Hyvä hallintotapa auttaa kehitysmaita myös muuntamaan käytettävissään olevat mineraalivarat taloutensa kestäväksi kehitykseksi ja köyhiä hyödyttäväksi syrjimättömäksi kasvuksi. Kymmenenteen Euroopan kehitysrahastoon sisältyy 2,7 miljardin euron kannustinmäärärahat, jotka on korvamerkitty maille niiden tekemien hallintosuunnitelmien perusteella.¹⁴ Useissa hallintotapaa koskevissa suunnitelmissa tehdään joko yleisiä talous-, rahoitus-, vero- ja oikeushallintoa koskevia sitoumuksia tai tarkemmin määriteltyjä sitoumuksia, jotka liittyvät luonnonvarojen hallinointiin sekä kaivossopimuksia ja -tuloja koskevaan avoimuuteen.¹⁵ Osa näille maille annettavasta tuesta kohdistetaan valmiuksien kehittämiseen julkisen rahoituksen hallinointia, luonnonvarojen kestävää hallinointia sekä kaivosyhtiöiden kanssa neuvottelemista varten. Toinen merkittävä

¹⁴ KOM(2006) 421, neuvosto vahvistanut 16. lokakuuta 2006, asiakirja 14024/06.

¹⁵ Esimerkiksi Kamerunin hallintosuunnitelmiin sisältyy sitoumuksia, jotka koskevat EITI:ä ja FLEGT:iä.

tukikohde ovat AKT-maiden liikenteen infrastruktuurihankkeet, jotka ovat ehdoton edellytys kestäväälle kaivostoiminnalle.¹⁶

Valtioiden toimintaa lujitetaan lisäämällä *talousarviotuen* käyttöä avun toimittamisen välineenä. Tämän tyyppinen apu edistää osaltaan terveen julkisen talouden luomista kehitysmaissa. Vahva julkinen talous, mineraalivaroja koskevista hankkeista saatavat tulot mukaan lukien, pysyy keskeisenä edellytyksenä EU:n talousarviotuen käyttämiselle.

EU:n olisi jatkettava vuoropuhelua kumppanimaiden ja kansainvälisten organisaatioiden kanssa velkojen supistamiseksi edelleen.

B. Investoinneille suotuisan ilmapiirin edistäminen tarjonnan kasvattamiseksi:

Kehitysyhteistyöpolitiikalla olisi edistettävä myös selkeää oikeudellista ja hallinnollista kehystä

- luomalla tasapuoliset toimintaedellytykset yrityksille ja maille, jotka haluavat saada raaka-aineita käyttöönsä,
- parantamalla kaivossopimusten ja niistä saatavien tulojen avoimuutta,
- edistämällä terveitä verotusjärjestelmiä, joissa kaikki talouden toimialat – myös kaivostoiminta – omalta osaltaan kartuttavat valtion kassaa oikeudenmukaisesti¹⁷.

Raaka-aineiden kestäväää saantia voidaan parantaa myös Euroopan investointipankin kaivoshankkeille myöntämien lainojen avulla. Investointipankki lisää kyseistä lainanantoaan, jonka vuotuinen keskiarvo on ollut yli 140 miljoonaa euroa vuoden 2000 Cotonoun kumppanuussopimuksen aloittamisesta lähtien, etenkin niissä maissa, jotka ovat hallintotapaa koskevissa hyväksytyissä toimintasuunnitelmissaan sitoutuneet toteuttamaan uudistuksia kaivosteollisuuden hallintotavan ja avoimuuden parantamiseksi. Komissio antaa täyden tukensa tälle tavoitteelle.

C. Raaka-aineiden kestävään hallinnan edistäminen

Kehitysyhteistyöpolitiikan tarkoituksena on myös auttaa kumppanimaita parantamaan sosiaali- ja ympäristölainsäädäntöään, parantamaan ihmisoikeusolojaan ja torjumaan lapsityövoiman käyttöä varsinkin käsiteollisen ja pienimuotoisen kaivostoiminnan kasvavalla alalla, josta noin 100 miljoonaa ihmistä saa elantonsa.

2.2. Toinen periaate: tuetaan raaka-aineiden kestäväää tarjontaa eurooppalaisista lähteistä

Raaka-aineiden vakaa saanti eurooppalaisista esiintymistä helpottuu, kun laaditaan oikeanlaiset **toimintapuitteet**. Kaivosteollisuuden avainehtona on maan saatavuus, mutta EU:ssa kaivostoimintaan saatavissa olevat alueet kutistuvat jatkuvasti muun maankäytön

¹⁶ EU:n liikenneinfrastruktuurihankkeita ei keskitetä luonnonvaroihin, mutta jotkin niistä voivat olla sen suhteen merkityksellisiä, kuten Ghanassa toteutettava *Western Corridor Infrastructure* –hanke, jossa on kyse satama- ja rautatieinfrastruktuureista, jotka mahdollistavat bauksiitin ja mangaanin kuljettamisen merelle.

¹⁷ Esimerkiksi Sambia on EU:n tuella siirtynyt käyttämään yhtä valtionkassaa, johon kirjataan kaikki tulot, myös kaivostulot (kuten Mosambikissakin), ja se on lisännyt kaivostoimintaan sovellettavan verotusjärjestelmänsä avoimuutta ja progressiivisuutta.

vuoksi. EU:ssa ei myöskään ole epätavallista, että esiintymien löytymisestä kuluu 8–10 vuotta varsinaisen tuotannon alkamiseen. Kokemukset osoittavat, että on syytä keventää hallinnollisia edellytyksiä ja nopeuttaa etsintä- ja kaivostoimintaan tarvittavaa lupamenettelyä. Jäsenvaltiot ovat entistä paremmin tietoisia näistä ongelmista, ja esimerkiksi Ruotsissa onkin uudenaikaistettu kaivoslakia ja lupamenettelyissä on otettu käyttöön määräajat.

EU:ssa sijaitsevien raaka-aineiden vakaa saanti edellyttää, että **tietopohjaa** EU:n mineraaliesiintymistä parannetaan. Lisäksi kyseisten esiintymien pitkäaikaiset käyttömahdollisuudet olisi otettava huomioon maankäytön suunnittelussa. Sen vuoksi komissio suosittelee, että kansalliset **geologian tutkimuskeskukset** otetaan tiiviimmin mukaan jäsenvaltioiden maankäytön suunnitteluun. Toissijaisuusperiaatteen mukaisesti komissio ehdottaa, että jäsenvaltioille järjestetään foorumi maankäytön suunnittelua (esimerkiksi Itävallan mineraalivaroja koskeva suunnitelma) ja muita kaivosteollisuuden toimintaedellytyksiä koskevien parhaiden toimintatapojen jakamista varten.

Lisäksi komissio suosittelee **kansallisten geologian tutkimuskeskusten parempaa verkottumista**, jotta tiedonvaihto ja tietojen yhteentoimivuus ja niiden jakelu helpottuisi ja jotta etenkin pk-yritysten erityisongelmat voitaisiin ottaa huomioon. Komissio aikoo myös yhdessä jäsenvaltioiden kanssa tarkastella mahdollisuutta laatia keskipitkän tai pitkän aikavälin strategia maanalaisia komponentteja koskevan tiedon sisällyttämiseksi Kopernikuksen¹⁸ maatietojärjestelmään, mikä antaisi eväitä maankäytön suunnitteluun ja parantaisi sen laatua.

Muuhun kuin energiantuotantoon suuntautuvaa kaivosteollisuutta koskeva EU:n lainsäädäntö on enimmäkseen horisontaalista. Erittäin tärkeää kaivosteollisuuden kannalta on Natura 2000 -säännösten täytäntöönpano. Julkisen kuulemisen aikana tuotannonala toi esiin huolensa siitä, että Natura 2000 -alueiden suojelua ja Euroopan kaivostoiminnan kehittämistä koskevat tavoitteet ovat joskus ristiriidassa keskenään. Komissio tähdentää, että Natura 2000 -ohjelman oikeudelliset puitteet eivät varsinaisesti sulje pois kaivostoimintaa, mutta komissio ja jäsenvaltiot ovat luvanneet laatia teollisuutta ja viranomaisia varten ohjeet, joissa selvennetään, millä tavalla kaivostoiminta Natura 2000 -alueilla tai niiden läheisyydessä on sovittavissa yhteen ympäristönsuojelun kanssa. Ohjeet perustuvat parhaisiin tiedossa oleviin toimintamalleihin, ja ne on määrä saada valmiiksi vuoden 2008 loppuun mennessä.

Kestävään mineraalituotantoon liittyvien teknisten ongelmien ratkaisemiseksi komission seitsemännessä puiteohjelmassa **edistetään tutkimushankkeita**, jotka kohdistuvat raaka-aineiden talteenottoon ja jalostamiseen. Kestävien mineraalivarojen eurooppalaisen teknologiafoorumin (ETP SMR) kiinnostuksen kohteena ovat innovatiiviset etsintämenetelmät, joiden avulla voitaisiin löytää maa- ja merialueilla syvällä sijaitsevat esiintymät (syvänmeren kaivostoiminta mukaan luettuna), sekä uudet talteenottomenetelmät, joilla päästään sekä talouden että ympäristön kannalta parhaaseen mahdolliseen tulokseen. Teknologiayhteisö Waterborne aloittaa tutkimustyön sellaisten tekniikkojen kehittämiseksi, jotka mahdollistavat merenpohjan kestävän hyödyntämisen tulevaisuudessa.

Kaivosteollisuus on merkittävä talouskasvun vauhdittaja eräillä Euroopan syrjäisillä alueilla. **Koheesiopolitiikkaan liittyvää rahoitusta**, etenkin Euroopan aluekehitysrahastosta saatavaa, voidaan käyttää raaka-aineiden etsintää ja hyödyntämistä edistävien tutkimus-, innovointi- ja yritystoimien tukemiseen.

¹⁸ Aiemmin ympäristön ja turvallisuuden maailmanlaajuinen seurantajärjestelmä (*Global Monitoring for Environment and Security, GMES*).

Kaivosteollisuuden samoin kuin muidenkin tuotannonalojen tulevaisuuteen merkittävästi vaikuttava ongelma on kasvava **taitovaje**.¹⁹ **Yleinen tietoisuus** omien raaka-aineiden merkityksestä Euroopan taloudelle on vielä puutteellinen. Näiden ongelmien ratkaisemiseksi korkeakouluja, geologian tutkimuskeskuksia ja teollisuutta olisi kannustettava tiivistämään yhteistyötään. Komissio paikkaa vajetta tukemalla Euroopan mineraalipäivän 2009 kaltaisia aloitteita samoin kuin geologian, maan havainnoinnin ja ympäristökysymysten alan huippuosaamisen kehittymistä etenkin Erasmus Munduksen mineraaleja ja ympäristöä käsittelevään ohjelmaan (2009–2013) kuuluvien yhteisten maisteri- ja tohtoriopinto-ohjelmien avulla. Ainoastaan turvallinen työympäristö houkuttelee ammattitaitoista työvoimaa, joten komissio tukee myös työntekijöiden turvallisuutta parantavia toimia.

2.3. Kolmas periaate: pienennetään primaariraaka-aineiden kulutusta EU:ssa

Luonnonvarojen tehokasta käyttöä, kierrätystä, korvaavia materiaaleja ja uusiutuvien raaka-aineiden yleisempää käyttöä olisi edistettävä, jotta EU:n erittäin suuri riippuvuus primaariraaka-aineista ja tuontiriippuvuus vähenisi ja kokonaisvaikutus ympäristöön paranisi samalla kun teollisuuden raaka-aineiden tarve voitaisiin täyttää. Tämä olisi nähtävä osana siirtymistä kestäviin tuotanto- ja kulutusmalleihin ja luonnonvarojen tehokkaasti hyödyntävään EU-talouteen.

Luonnonvarojen kestävästä käytöstä koskevassa teemakohtaisessa strategiassa²⁰ hahmoteltiin pitkän aikavälin strategia, jolla pyritään erottamaan toisistaan luonnonvarojen käyttö ja talouskasvu. Äskettäin esittämällään kestävästä kulutuksesta ja tuotannon ja kestävästä teollisuuspolitiikan toimintaohjelmalla²¹ komissio pyrkii antamaan lisäpontta **luonnonvarojen tehokkaalle käytölle** ja ekoinnovatiivisille tuotantoprosesseille, joilla vähennetään raaka-aineriippuvuutta, sekä edistämään luonnonvarojen optimaalista käyttöä ja kierrätystä.

Komissio tukee seitsemännessä puiteohjelmassa tutkimushankkeita, joissa keskitytään **luonnonvarojen tehokkaammin käytäviin tuotteisiin** ja tuotantoon. Lisäksi on annettu ekologista suunnittelua koskeva direktiivi²², johon sisältyy säännöksiä luonnonvarojen tehokkaasti käytävien tuotteiden suunnittelusta. Tutkimus on merkittävässä asemassa myös kehitettäessä korvaavia materiaaleja, joilla parannetaan tuotantoprosessien joustavuutta ja pienennetään tuontiriippuvuudesta johtuvaa haavoittuvuutta. OECD antoi äskettäin suosituksen²³, jonka mukaan sen jäsenten olisi parannettava resurssien tuottavuutta lisäämällä raaka-ainevirtojen analysointikapasiteettiaan. EU:ssa jäsenvaltioiden antamia tietoja koordinoivat luonnonvaroihin, tuotteisiin ja jätteisiin keskittyneet tietokeskukset.

Lisääntynyt **uusioraaka-aineiden käyttö** parantaa osaltaan sekä saannin varmuutta että energiatehokkuutta. Nykyisin monet käytöstä poistettavat tuotteet eivät kuitenkaan päädy asianmukaisesti kierrätykseen ja näin menetetään arvokkaita uusioraaka-aineita peruuttamattomasti. On merkkejä siitä, että huomattava prosenttiosuus EU:n kaikesta jätteiden siirrosta ei ole sääntöjen mukaista, joskin tilanne vaihtelee huomattavasti jäsenvaltiosta

¹⁹ Komissio esittelee joulukuussa 2008 ”uudet taidot uusia työpaikkoja varten” –aloitteen, jossa käsitellään ammattitaitoisen työvoiman ja työpaikkojen kohtaamisen yleistä ongelmaa ja siihen valmistautumista.

²⁰ KOM(2005) 670.

²¹ KOM(2008) 397.

²² Direktiivi 2005/32/EY.

²³ Resurssien tuottavuutta käsittelevä OECD:n neuvosto, 10. huhtikuuta 2008 – C(2008) 40.

toiseen.²⁴ Tämä koskee pääasiassa käytöstä poistettavia ajoneuvoja ja sähkölaitteita, jotka lähetetään EU:sta uudelleen käytettävänä tuotteina mutta jotka päätyvät ulkomaille purettaviksi. Lisäksi jäsenvaltiot tulkitsevat eri tavalla siirrettäväksi tarkoitettua jätteen luokittelua, mikä aiheuttaa esteitä romun sisämarkkinoilla ja vääristää siten kaupankäyntiä. Tämä on sitäkin valitettavampaa sen vuoksi, että vietävien käytöstä poistettavien tuotteiden ja tuotavien raaka-aineiden (jotka on saatu kierrättämällä EU:n ulkopuolelta löysempien sääntöjen mukaisesti) fyysinen kuljettaminen aiheuttaa huomattavia ympäristöhaittoja.

Kolmansien maiden kanssa tehtävässä yhteistyössä komission ja jäsenvaltioiden olisi huolehdittava siitä, että jätteenkäsittely tapahtuu tasavertaisissa ja kestävässä kehityksen mukaisissa olosuhteissa. Yhdessä jäsenvaltioiden kanssa komissio pyrkii lisäämään tietoisuutta²⁵ ja varmistamaan jätteiden siirtoa koskevan asetuksen (jolla pannaan täytäntöön Baselin yleissopimus) moitteettoman ja yhdenmukaisen täytäntöönpanon. Sitä varten muun muassa määritellään tarkemmin perusteet, joilla käytöstä poistettavien tuotteiden vientilupa voidaan evätä. Komissio ja jäsenvaltiot aikovat ehdottaa tehokkaampia jätteiden siirtojen valvontamenetelmiä ja julkaista tietoa laittomista siirroista.

Uusioraaka-aineiden kierrätystä helpotetaan kierrätystä koskevan lainsäädännön²⁶ täysimääräisellä täytäntöönpanolla ja sen valvonnalla sekä jätehuollon puitteiden uusilla säännöksillä siitä, milloin jäte lakkaa olemasta jätettä. Kyseisessä direktiivissä vaaditaan myös jäsenvaltioilta keräystavoitteiden toteuttamista metallien, paperin, lasin ja vaarattoman rakennus- ja purkujätteen uudelleenkäyttöä ja kierrätystä varten.

Tuotteiden ja materiaalien uudelleenkäytön ja **kierrätyksen** lisäämiseksi EU:ssa määrältään sellaiseksi, että sillä saavutetaan merkittäviä säästöjä, tarvitaan reilut ja avoimet markkinat, jotka perustuvat yhteisesti sovittuihin vähimmäisvaatimuksiin ja tarvittaessa sertifiointijärjestelmiin oikeasuhteisissa sääntelypuitteissa. Kierrätystä koskevaan edelläkävijämarkkina-aloitteeseen liittyvän toimintasuunnitelman (2008–2011) mukaisesti kierrätysmarkkinoita edistetään seuraavilla toimenpiteillä: lainsäädäntö, standardit ja merkinnät, julkiset hankinnat, rahoitustuki, tiedon jakaminen ja kansainvälinen toiminta.²⁷

Uusiutuvat raaka-aineet tarjoavat eurooppalaiselle teollisuudelle, muun muassa kemian- ja puunjalostusteollisuudelle, vain niukasti resursseja, koska viljeltävää maa-alaa on vähän ja usein siitä myös kilpaillaan muuta käyttöä varten. Uusiutuvia raaka-aineita koskevalla jäsenvaltioiden ja EU:n politiikalla on mahdollisia vaikutuksia teollisuuskäyttäjiin. Sen vuoksi komissio seuraa biomassaa käyttävien toimialojen lisääntyvän biomassan kysynnän vaikutuksia ja raportoi niistä.²⁸

3. TULEVAT TOIMET

Muuhun kuin energiantuotantoon käytettävien raaka-aineiden vakaan saannin turvaaminen asettaa EU:n talouselämälle monia mutkikkaita ja toisiinsa sidoksissa olevia haasteita. Nämä

²⁴ Vuonna 2006 tehty kyseisiä siirtoja koskeva tutkimus osoitti, että yli 50 % jätteiden siirrosta EU:ssa on sääntöjen vastaista ja loppuistakin 43 %:iin liittyy epäkohtia.

²⁵ IMPEL-TFS -täytäntöönpanotoimet I (2008).

²⁶ Direktiivi [2002/96/EC](#) sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta; direktiivi 2000/53/EY romuajoneuvoista; direktiivi [2006/66/EC](#) paristoista ja akuista sekä käytetyistä paristoista ja akuista; direktiivi 94/62/EY pakkauksista ja pakkauksijätteistä; direktiivi 2006/12/EY jätteistä (tarkistetaan parhaillaan).

²⁷ KOM(2007) 860.

²⁸ KOM(2008) 19 lopullinen.

haasteet eivät todennäköisesti häviä vaan pikemminkin lisääntyvät. Euroopan kilpailukyvyn varmistaminen edellyttääkin päättäväistä politiikkaa EU:n laajuisesti. Sitä varten raaka-ainekysymykseen on tartuttava korkealla poliittisella tasolla ja ratkaisuja on etsittävä EU:n yhtenäisen strategian avulla. Siinä on nivottava yhteen eri alojen EU-politiikka ja edistettävä tarpeen mukaan jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä. Ehdotetun strategian kolmella peruseriaatteella on tarkoitus varmistaa tasapuoliset mahdollisuudet saada kolmansissa maissa sijaitsevia raaka-ainevaroja käyttöön, parantaa toimintapuitteita EU:n raaka-ainevarojen talteenottamiseksi sekä vähentää primaariraaka-aineiden kulutusta lisäämällä resurssien käytön tehokkuutta ja edistämällä kierrätystä.

Komissio ehdottaa jäljempänä esitetyn **raaka-aineita koskevan eurooppalaisen aloitteen** käynnistämistä. Komissio laatii kahden vuoden kuluttua neuvostolle kertomuksen raaka-aineita koskevan aloitteen toteutumisesta.

Raaka-aineita koskeva aloite

		Toimintataso		
		Komisio	Jäsenvaltiot	Teollisuus
1	Määritellään kriittiset raaka-aineet	X	X	X
2	Aloitetaan EU:n kannalta strategisia raaka-aineita koskevat diplomaattiset toimet tärkeimpien teollisuusmaiden ja luonnonvaroiltaan rikkaiden maiden kanssa	X	X	
3	Liitetään raaka-aineiden saatavuutta ja niiden kestävä hallintaa koskevat määräykset kaikkiin kahden- ja monenvälisiin kauppasopimuksiin ja tarpeen mukaan myös sääntely-yhteistyö	X	X	
4	Tunnistetaan kolmansien maiden toteuttamat kauppaa vääristävät toimenpiteet ja torjutaan niiden vaikutuksia kaikin käytettävissä olevin keinoin ja välinein (WTO-neuvottelut, riidanratkaisumenettely ja markkinoille pääsyä koskevat kumppanuudet); ensisijaisena kohteena ovat ne toimenpiteet, jotka eniten heikentävät EU:n asemaa avoimilla kansainvälisillä markkinoilla Seurataan kehitystä laatimalla vuosittain, tarvittaessa sidosryhmiltä saatavien tietojen pohjalta, kertomus toimeenpanon edistymisestä kauppakysymysten osalta	X	X	X
5	Edistetään raaka-aineiden kestävä saatavuutta kehitysyhteistyöpolitiikalla talousarviotuen, yhteistyöstrategioiden ja muiden välineiden avulla	X	X	
6	Parannetaan maa-alueiden saatavuutta koskevaa sääntelykehystä - edistämällä maankäytön suunnittelua sekä luonnonvarojen etsintään ja talteenottoon liittyviä hallinnollisia edellytyksiä koskevien parhaiden toimintatapojen jakamista - laatimalla selventävät ohjeet siitä, millä tavalla kaivostoiminta Natura 2000 -alueilla tai niiden läheisyydessä on sovittavissa yhteen ympäristönsuojelun kanssa	X	X	
7	Tuetaan kansallisten geologian tutkimuskeskusten tiiviimpää verkottumista EU:n tietopohjan parantamiseksi		X	
8	Lisätään innovatiivisiin etsintä- ja kaivaustekniikoihin, kierrätykseen, raaka-aineiden korvaamiseen ja luonnonvarojen tehokkaaseen käyttöön liittyviä taitoja ja kohdennettua tutkimusta	X	X	X
9	Tehostetaan luonnonvarojen käyttöä ja edistetään raaka-aineiden korvaamista	X	X	X
10	Edistetään kierrätystä ja helpotetaan uusiöraaka-aineiden käyttöä EU:ssa	X	X	X